

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak torek in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 18 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Mrtvi kapitali.

I.

Ne manjka v naših vrstah ljudi, ki pesimistično zrejo v bodočnost slovenskega naroda in ki — morda dostikrat nehote — vcepljajo ta pesimizem tudi v srce ljudstva samega, češ, za naš narod ni pomoči, ni rešitve. Težek in usoden je tak greh, in odločno ter vstrajno moramo nasproti tej devizi pasivnosti staviti ne morda devizo optimizma, ampak devizo vstrajnega, neomajnega dela na povzdigi narodne samozvesti, na gospodarski samosvoji.

Pravi se i od naše i od nasprotne strani, da je naša zemlja siromašna, da je pasivna.

Eni vale krivdo na slovensko ljudstvo samo, drugi na zunanje učinke. A med obojimi stoji slovensko ljudstvo, ki ne pojmi ne prvih ne drugih.

In vendar, kdo more trditi, da je naša zemlja spodnještajerska siromašna? Kdo more reči, da je siromašno ponosno, žitorodno Murško polje, da so siromašne vinorodne Slovenske gorice, da je siromašno lesovito Pohorje, da so siromašne vinske Haloze, da je siromašna hmelja polna Savinjska dolina, da so siromašne vinske gorice nad Brezicami? Kdo more to trditi, ne da bi bil resnici naravnost v obraz? Res je, da dandanes vlada v veliki meri baš po imenovanih krajih siromaštvo, beda, da stoka ljudstvo pod težkimi bremen, da gleda seljak s tožnim očesom v bodočnost. Toda zemlja, ta trdno od davnih časov ležeča masa, zemlja ni siromašna; leži v njej polno, nešteto zakladov, ki čakajo, da pride rešitelj in jih dvigne, leže v tej naši zemlji mrtvi, nepoznani kapitali, in treba samo, da pride umen, resen in trezen človek, da jih dvigne v svojo srečo in blagostanje. In zakaj so ležali ti kapitali do današnjih dni, leže še sedaj in bodo ležali še dolgo časa nedvignjeni v globinah zemlje? Ker ni bilo doslej onih umnih ljudi, ki bi jih bili našli in spoznali njih vrednost, ker naše ljudstvo ni izomikano, ni izobrazeno v gospodarskem oziru dovolj, da bi znalo vse sile, ki leže v njegovi zemlji, izrabiti v svojo korist, ker naše ljudstvo ni prišlo v go-

spodarski razumnosti še tako daleč, da bi znalo dvigati mrtve kapitale.

Bili smo doslej vse preveč politiki in premalo gospodarji. Malo smo imeli ljudi, ki bi znali naznačiti narod, pot, po kateri naj hodi, da ga ne doleti usoda, da bi moral prestopiti tuji prag. In še dandanes, ko se je narodna in politična ekonomija pri drugih narodih dvignila do znamenite znanosti, se pri nas delajo politični programi različnih strank in se na velikih shodih spreminjajo njih oficijelna imena, in še vedno se misli na mnogih straneh, da se narodna sreča pribori edino s politikom. Najdemo pač tudi pri nas peščico ljudi, ki so si stavili za dano, narod izobraziti v gospodarskem oziru, a njihov glas mora utihniti med vikom politikov.

In vendar imamo v svetovni zgodovini sijajne dokaze, da se našemu narodu še tudi v razmerah, v katerih živi sedaj, da pomagati. Znano je, da je današnja Francoska ena najbogatejših dežel v Evropi, in znano li moralo biti, da je bila nekdanj relativno siromašna. — Prihodnjič si hočemo ogledati nekoliko ekonomsko (gospodarsko) zgodovino francoske dežele.

Okrepimo si srečni stan!

(Konec.)

Še težje je z rokodelci. Mlad 14 letni fant se poda v uk, da se izuči rokodelstva bodisi katerekoli vrste. Navadno se take fante skuša spraviti h kakemu zagrizencu, kateri mu v treh ali štirih letih razun nekoliko obrtne znanosti ubije v glavo tudi nemško kulturo. In potem vidite te mlade renegate; ko pride k svojim slovenskim roditeljem, že skoro noče materinega jezika poznati. Stariši, bodite previdni, komu zapate svoje sinove!

Ko je končan uk, mora v lastno korist in tudi po predpisu obrtne postave nekaj let v tujino. Tukaj se začne tako rekoč šele pravi pouk za obrt. Po nasvetu svojega zagrizenega nemčurskega mojstra se poda navadno med Nemce.

Nočem trditi, da to ni prav, ker našim sosedom je na tem, da si dobijo dobrih delavcev in Slovenci so v tem oziru res najboljši in brihtni delavci, ki vsako reč takoj pojmi, da v kratkem nadkriljujejo vsakega nemškega delavca. Vsled tega jih vsak pameten Nemec v tujini jako ceni.

Prepričan sem, da se tam fantom ne uceplja taka zagrizenost zoper svoj narod, vendar v glavo ubita domišljija, da je kot Nemec več vreden, se mu ne izbije, in v par letih se čuti pravega Nemca.

Lahko trdim, da med 100 fanti se jih morda vrne 10, ki še niso zgubili narodnega čuta in ki se tudi v tujini ne bojijo odkrito reči: Jaz sem rodom Slovenec.

Tako se vrne, recimo, ta deseterica v domovino z nado, da koristi svojem narodu, ker se zaveda, da je v svoji stroki dobro podkovana, in ji manjka morda samo, da ni obenem izvežbana v trgovstvu. Ni se čuditi temu, ker le malokateri učenec ima priliko obiskovati obrtno-nadaljevalno šolo, da bi se količkaj izobrazil za svoje poznejše življenje. Tako se revež trudi, da se nanci kot samostojen obrtnik vsaj najpotrebnejših reči, da za silo izhaja. To kaže zopet živo potrebo, da se ustanovijo v vseh krajih, kjer se nahajajo obrtni učenci v večjem številu, slovenske obrtne šole, kakor jih imajo v Nemčiji. In vendar se od naše slavne vlade vedno ustavljajo in zavlačujejo naše prošnje za take šole, med tem ko se mečejo tisočaki v žrelo Südmarki.

Podal sem nekako sliko učenja — mučenja obrtnih učencev. Če se fant konečno izobrazil, ga navadno zadene čast, postati vojak, in morda z 28. do 30. letom se more postaviti na svoje noge; a to se zgodi le redkokdaj, navadno ostane blage teje in mu stoji ter dostikrat pridobiva zabitemu izkoriščevalcu dober glas. Če pa se kateremu res posreči, da se postavi na lastne noge kot mojster, se s tem začne zanj šele prava mizerija.

Malokateri je tako srečen, da bi imel od doma premoženje; s krvavimi žulji zaslužene vinarje kot nčenec lahko porabi za živež, obleko itd. Brez denarja začeti je skoro izključeno, če je tudi najboljši delavec (premožnejši si pa štejejo pod čast, da bi dali sina učiti obrti, ampak vsak ga skuša spraviti, da študira, kar je velika napaka in v mnogih ozirih velik naroden greh; kako lahko bi imeli svoje dobre stavbarske mojstre, dobre vodje tovarn in drugih podjetij!

Če so pa po naključju odstranjene zapreke, mora mladi mojster precej časa čakati, da ga občinstvo počasti s svojimi naročili. Obišče 20 rodbin in se priporoči, a navadno se mu reče: „Sedaj ne rabim, že pridem“. Najdejo se celo ljudje, ki naravnost rečejo: „Sedaj mi dela ta in ta, (seveda zagrizen nemec), drugi zopet poreče: „Jaz imam svojega krojača v Gradcu ali na

LISTEK.

Žrtev ljubezni.

(Črtica Spisal Vek. Potočnik.)

Težki, temnordeči zastori puščajo le motno svetlobo v spalnico.

Zunaj po ulicah je živahno, polno vrvenja in drvenja, šuma in hrusca, tukaj pa vlada mir, oni mir, ki človeku ne vspava živcev, ampak, ki ga mori.

Zadušeno ihtenje...

Zopet mir...

Ob lični postelji sloni mlada, blede žena in upira skrbno čujoče, krvave in udrte oči v rmenkastobledo in suho lice otroka.

Pol leta že traja...

Hira in umira in ona hira poleg njega, na prsi ji lega kakor kamen, velik in težak, pa tega ne čuti. Mati ob postelji bolnega otroka! Naj-li misli na se!...

Dete je zaprlo velike, plave oči.

Že spava trudno spanje.

Mati vstane oprezno in tiho, gre po prstih do okna, kjer sloni zdravnik in upira oči nepremično v zlato uro.

„Gospod doktor, močna sem dovolj in pripravljena“...

Zdravnik se je zravnal in ji pogledal v blede lice.

„— — — pripravljena... In rada bi, da izvem od Vas gotovost, četudi še tako bridko. Ta nejasna bodočnost me mrzi in strup so mi te ure, polne strahu in upa.“

„Gospa! Naša veda nas v slučajih zapušča...“

„Ne, ne... Vi veste, da ne bo okrevale, veste, a tista humaniteta Vam ne dopušča — — — Pa ne pomislite, da je še tako bridka gotovost slajša ko ta nemir in trepet.“

Naj ji-li pove čisto in gorjupo resnico, naj-li razdere mladostne iluzije, ki so ji še ostale iz onih mladih, kratkokrilih let?

Poročila se je mlada in nedorasla, še ne vyzvetela cvetka. Liki otrok je gledala kvišku k njemu, klanjala in čudila se njegovemu umu in ga ljubila, kakor more ljubiti le sedemnajstletna mladenka. Govorilo se je mnogo ob njeni zaroki

in pozneje o njem, o njegovem življenju v akademskih letih na Dunaju, o raznih aferah z damami od baleta in gledališča, o lahkokrilih punicah mestnih ulic... Mama je pač slišala o tem, pa zdelo se ji je vse govorjenje ponajveč gola zavist mojitve željnih devic in užaljenih mater, oče pa... Bah, saj je tudi on bil nekdanj mlad in živ in imel je kri, vročo in nemirno... Pa to mine....

Ona pa... ona pa, ni poslušala in skrbela in mislila; saj to je prava ljubezen, ki nič ne skrbi in ne misli.

Kakor lepe, kratke sanje ji je minulo prvo leto...

Od takrat pa je imel njen mož zmiraj več dela v pisarni, prihajal je pozno domov, zamišljen in slabe volje. Oduščala mu je; saj se trudi za njo in pa — — —

Slutila je že bodočo srečo in gledala v duhu cvetoča, rdeča ličeca otroka, ki mu bo najsrečnejša mati...

Ljudje pa so zopet govorili in jo pomilovaje pogledovali...

In sedaj že pol leta čuje noč in dan ob detetovi postelji.

Dunaju"; četrti poreče: „Jaz dobim svoje čevlje tam in tam, seveda na obroke, česar pa vi ne morete storiti“. Vsem tem zabrusim v obraz, da je kaj takšnega sramotno; laž je, da bi se par goldinarjev za potrebne reči ne prihranilo, in za nekaj časa počaka vsak, še tako mali obrtnik, če vidi, da drugače ni mogoče. Če se konečno posreči začetniku, da dobi par naročil, se zopet začne kritika, največkrat neopravičena. Četudi drugje nikjer ne dobi ceneje, se mu vendar tu zdi predrago. Naravno je, da tak obrtnik mora začeti delati malomarno in nepopolno. Zaradi takega malega pogrška bi se ga najraje obesilo. Tako napredek ni mogoč; opozorite njega na nedostatek, in drugokrat vam gotovo ustreže povoljno.

To velja pri vseh rokodelcih. V večih mestih imajo po 2 do 3 delavce, ki vedno samo to popravljajo, kar se vrne, če ni popolnoma po volji narejeno. Pregovor pravi, da mojster do smrti ni zadosti izučen. Če pa je vsakemu resna volja, v pravem času objubljen plačilo obrtniku dati, bo lahko tudi obrtnik svoje plačilo nasproti svojim upnikom poravnal, se poprijel resno svoje obrti ter gotovo vsakemu najbolje ustregel. Da bi se še bolj razvijala obrtnija in rokodelstvo, treba bi bilo skrbeti, da se ustanovijo pomožne blagajne z namenom, podpreti začetnike. Tako delo bi gotovo tudi država rada podpirala, ker je obrtništvo vendar eden glavnih stebrov države. Če pomislimo na velikansko svoto obrtnega davka, kateri znaša skoraj polovico dohodkov cele države, bi pač bilo potrebno, da baš temu sloju država pomaga. Ko bi bilo to, bi si tudi marsikateri slovenski obrtnik lahko oddahnil, dobili bi trden obrtniški sloj, in rekli bi lahko: V to trdnjavo se zastoj zaganja vsak nasprotnik bodisi nemčur ali čifut. A pod danimi pogoji se naj nihče ne čudi sicer obžalovanja vrednemu zlu, da se nam toliko obrtnikov izneveri; živa slika razmer pokaže vse, in treba je le drugega duha, da ne izgine obrtniški sloj brez sledu pri Slovencih. Vsakega Slovenca sveta dolžnost je, podpirati svoje obrtnike.

Nekoliko še o večjih narodnih podjetjih. V kratkem času se je razvilo tudi na tem polju precej živahno gibanje; nastale so razne tovarne, da nadomestijo praznoto, ki je dosedaj vabila poželjenje nasprotnikov, kateri so na naši zemlji obogateli in sedaj s svojim kapitalom podkopavajo in uničujejo slovenski narod, ki je na tem polju dolgo popolnoma spal. Imamo žalostna dejstva, kako se godi Slovincem v krajih, kjer se nahajajo tovarne Nemcev; naštetih vse te bi bilo preobširno; vzemimo samo Domžale, Jesenice, Šoštanj, Štore; v teh in še drugih krajih vise Slovenci takorekoč še samo za en las, in tukaj je bilo krvavo potrebno postaviti se z vsemi močmi v branbo. Našli so se možje, ki so si upali reči, da nam je treba čilega dela, da rešimo in priborimo vse važne postojanke. Imamo med seboj ljudi, ki imajo dovolj praktičnega razuma, najdejo se tudi potrebna sredstva, četudi morda s težavo; treba je le resne volje.

V Šoštanju n. pr. je nastala krasna tovarna za usnje in elektrarna g. Iv. Vošnjaka, v katerih dela veliko volilcev in narodu potrebnih moči. Znana je tudi lepa, obširna mizarna s stroji z električno silo g. Lampreta, katera dobro uspeva. Ravnotam se je ustanovila kemična pralnica Volkova z modernimi stroji s parno silo. Smelo trdim, da je to podjetje edino na Spodnjem Štajerskem; sploh ne vem, kje v okrožju bi se nahajalo takšno narodno podjetje s tako ugodnimi pogoji. A iz knjig se razvidi, da se Nemci veliko bolj zanimajo zanj in je podpirajo, da ima skoro dve tretjini dela od Nemcev in najbolj zagriženih nemčurjev.

Obžalovati je, da se Slovenci tako malo zanimajo za to podjetje, čeprav je dokazano, da je kemično snaženje v zdravstvenem oziru vsakemu posamezniku prekoristno in potrebno.

Ostro je grajati, da se naše občinstvo tako malo zanima za to podjetje in rajši pošilja v Gradec ali na Dunaj.

V Šoštanju smo, kakor je razvidno iz navedenega, z narodnimi podjetji precej na boljšem. Imamo tudi po drugod precejšnje število tovarnih raznih vrst. A treba bo storiti še več; kjer eden sam ne more, treba, da se jih združi več v obrambo naše posesti. (Koliko nemških podjetij je, kojih firma se glasi N. N. & comp.) Naj kriči nasprotnik, kakor je svoj čas pisala Ptujška giftna krola, da se v Šoštanju zidajo palače na puf; le mnogo takih palač, pa v vsako eno tovarno — dobro vodstvo — dobre moči — in še ne bo tako hitro „krah“, in ne pade še tako naglo slovenski županski stolec, katerega so nasprotniki že dvakrat s strastjo napadli. Povsod naj se bije tak boj in niti pod naše zemlje ne pride v nemčursko žrelo; v takih razmerah bo pa tudi vsak obrtnik skušal svojemu narodu koristiti, in le takrat lahko vodje naroda rečejo, da smo armada, katere nihče ne premaga.

Treba je ožje zveze med vsemi stanovi; nihče naj se ne drzne koga nižje ceniti, kakor se to večkrat dogaja.

Vsi skupno, eden v oporo drugemu, naprej za skupnimi cilji gospodarske samostalnosti slovenskega naroda. In prvi pogoj za to je, da imamo krepek trgovski in obrtniški, da imamo močen srednji stan.

Še enkrat „Naše ljudskošolske razmere“.

Iz učiteljskih krogov nam pišejo:

Ne spominjam se, da bi bil že kedaj čital članek, ki bi mi bil tako prijatelj, kakor oni v št. 95. „Domovine“. Vsak stavek, vsaka beseda je dokazan odmev resničnosti. Samo nekaj bi še rad osvetlil.

Gotovi ljudje velikokrat ne razumejo, ali v svoji prevzvišenosti nočejo pripoznati tistega tihega, skrivnostnega delovanja požrtvovalnih, za svoj narod navdušenih faktorjev — ljudskošolskih učiteljev.

Kako se siromak včasih trudi in peha, predno pride do svojega težavnega poklica! — Nastopi novo življenje. Ves navdušen za narodov blagor se kakor mravlja z vso nemo oprime dela. Ustanavlja bralna, peyska, tamburaška društva, uprizarja gledališke predstave, skratka, loti se vsakega, bodisi še tako težavnega in odgovornega dela. Čuti se pač dolžnega in poklicanega, žrtvovati se za svoj narod, iz katerega je vzrastel sam, in ki je toliko za njim. Ob enem pa žrtvuje v narodne namene, kolikor pač more žrtvovati pri svoji pičli plači.

Pomisliti je treba, s kakimi težkočami se mora boriti posebno mlad učitelj. S tistimi borimi 70 kronami si naj plačuje hrano, luč, kurjavo, obleko in (recimo, če si je moral sam kupiti hišno opravo na obroke, kakor jaz!) mora še vsak mesec najmanj 10 K poslati mizarju. Kako hočeš torej izhajati? Imamo že itak majhno plačo, a še te ne dobivamo ob času, kakor nam gre. Tako n. pr. še danes, dne 6. decembra, nisem dobil nakaznice, akoravno sem nastopil že 1. novembra svojo novo službo in se je moj nastop takoj naznanil in sicer direktno na dež. šol. svet. V kakšne zadrege in neprijetnosti lahko človek zagazi pri tem. Meni je n. pr. krojač pisal že dve pismi in mi grozil s tožbo, ako mu takoj ne pošljem mesečnega obroka. A kako mu ga hočem poslati, če ga še sam nisem dobil? Zeleti bi bilo, da bi se naši gospodje poslanci ob priložnosti obrnili na merodajno mesto in izposlovali, da se v bodoče ne zavlačuje več tako dolgo nakazanje učiteljskih plač. Ne godi se to samo meni. Našel bi vam lahko deset kolegov,

službujočih v istem okraju kakor jaz, ki vsak dan že nestrpno pričakujejo pošte, a gredo zopet prevarani brez nakaznice v šolo.

Pri vsem tem pa se še človek vendar trudi in peha, da stori, kolikor pač največ more, za narodovo izpodbnjo in procvit. Vse to pa za nekatere ljudi ne velja nič, popolnoma nič. Zanje samo nevhvaležnost in grda predbacivanja.

Recimo, da ne zahajaš v vsako slov. gostilno, bodisi iz gmotnega ali kakoršnegakoli vzroka, si že naroden izdajalec — nemčur brez značajnosti. Redno moraš vsak dan obletati vse slovenske gostilne, „maš d'narce al' pa ne“, sicer si Efišalt, ki si vrgel paško v stran in jo mahnil k drugi stranki. Kar čez noč in brez pomisleka te prekrstijo iz Ivana — za Hansa! So to žalostna sicer, a vendar dejstva!

In baš ljudje, ki se štolijo tuintam med veljake, ti delajo iz nevoščljivosti vsakojake zapreke pri kakem podjetju, te zahrbtno napadajo in blatijo, namesto da bi te podpirali.

Kakor sem že dejal: če te ni povsod, si izdajalec, če pa prideš med nje, si preziran.

Tovariši! Pustimo jih pri miru in orjimo s pligom po celini, kakor smo začeli! In strneli bodo, ko bodo videli dejstva! Gregor.

Sokolski vestnik.

— III. izkaz prispevkov za „Sokolski dom“ v Celju: G. Anton Umek, trgovec v Brezicah 10 K; g. Josip Slavinec, trgovec v Ptuj 5 K; gospa Fina Kotnikova, soproga c. kr. sod. tajnika v Celju 20 K; g. Franc Koser, c. kr. poštar v Juršnici 2 K; č. g. Jožef Kolarič, župnik na Paki 2 K; č. g. Friderik Hrovat, župnik pri Sv. Lovrencu nad Mariborom 5 K; g. Jakob Drogenik, posestnik. Št. Jur. n. j. ž. 5 K; g. Kramer Ivan, trgovec v Trbovljah 2 K; gospa Roza Plavšak, posestnica v Trbovljah 2 K; č. g. Jakob Krušič, župnik Št. Andraž pri Velenju 5 K; g. dr. Fran Jurtela, odvetnik in dež. poslanec v Ptuj 20 K; br. dr. Vladimir Ravnihar, starosta Slovenske sokolske zveze 50 K; č. g. Sparhakl, župnik in č. g. S. Šimenc, kaplan, oba v Št. Petru na Medvedjem selu skupaj 2 K; g. Fran Leskovar, nadučitelj v Novicerkvi 1 K; g. Jezen v Celju 10 K; gospice Ema, Mira in Areta g. prof. Kosi-jeve skupaj 6 K; gospica Franica Levstik-ova v Celju 2 K; g. Robert Diehl, trgovec v Celju 20 K; g. Franc Pečnik, trgovec v Celju; 10 K; g. Rudolf Potočnik, c. kr. avskultant v Celju 5 K; č. g. Josip Kardinar profesor v Celju 10 K; č. g. Anton Cestnik profesor v Celju 5 K; neimenovan 10 K; g. Ivan Apat, veleposestnik v Kaplji 5 K; č. g. Kolar J. provizor v Mariji Reki 5 K; č. g. Gregor Presečnik, župnik na Frankolovem 2 K; g. Franc Svetec, posestnik v Trbovljah 1 K; g. Božidar Dedič; nadučitelj v Bočni 3 K; g. Valentin Južna, veleposestnik, Št. Jur. ob Taboru 4 K; gospica Milka Pirnat-ova, učiteljica v Konjicah 6 K; g. Josip Videmšek, c. kr. sod. oficijal v Konjicah 2 K; g. Ivan Jakša, trgovec in posestnik, Loka pri Zidanem mostu 5 K; g. Joško Rajh, posestnik, Mota 2 K; gg. Ignacij in Martin Čokl, učitelja v Kostrivnici 2 K; gospica Sabina Serajnikora iz Prihove je nabrala po nabiralni poli 7 K in sicer so darovali: Neimenovani 3 K; gosp. Katarina Sekolič 1 K; č. g. Vinko Kramer 2 K; g. Lovro Serajnik, nadučitelj 1 K.

Živeli darovalci in nabiralci! Sokolska hvala!

Domače in druge vesti.

— Domača umetnost. Slovenski slikar Viktor Bevc je razstavil dobro izvršeno sliko v izložbi „Zvezne trgovine“ v Celju. — Mladega obrtnika najtopleje priporočamo vsemu narodnemu občinstvu kot dobrega delaveca in narodnega obrtnika.

„Milostiva“, prekine zdravnik mučni molk, „odhajam, dolžnost me kliče drugam.“

„Ostanite, prosim... par minut!“

Zdravnik jo čudeč se pogleda.

Ustnice so ji trepetale.

„Včeraj je bila pri meni Evelina.“

„Evelina?“

„Da, prihaja iz Prage iz konzervatorija...“

Motril jo je pazljivo.

„Razumem, gospa... Vznemiril Vas je njen prihod... Tekmovala je nekda z Vami in Vam podlegla, ona, ki se ji ni mogel upirati nikdo, se je morala umakniti Vam, mladi institutki.“

„Ne to...“

„Oprostite, če sem se motil!“

Uprla je ostro svoje oči v zdravnikov obraz.

„Je-li res, gospod doktor, — — — Evelina mi je pripovedovala, ... bila je celi popoldan pri meni ... so li res bolezni, — — oprostite, ne vem, kako naj povem — — bolezni, ki jih podedujejo potomci, morebiti otroci, nečaki?...“

Zdravnikovo čelo se je zgrbančilo in njeno oko je opazilo te gube.

„Da, da — — — na primer recimo ... etika ... blaznost ...“

„In pripovedovala mi je ... Evelina čita mnogo ... pripovedovala mi je o mestnih lehkovicah, o damah — nezvestih in koketnih, o celjubezni ceneni in kupljivi, o njenih žrtvah in — — — in — — —“

Zgrabila je zdravnika za roko, ga siloma vlekla k postelji ter jo odgrnila ...

„ — — — in opozorila me je na te rdeče lise po detetovem čelu in hrbtnu“ — — —

Zdravnik je vztrepetal.

„Znano Vam je ...“ je rekel nevede in zamolklo.

Kriknila je in omahnula na posteljo ...

„Morilec!“ — — —

Miklavžev večer.

(Spisal Jos. Gosak.)

Zunaj po planjavi je bril rezek, strupen sever ter na rahlo pozibaval s krivuljastimi vejami gigantskih hrastov, ki so dolgočasno, dan za dnevom enakomerno otrsavali z golih svojih vrhov drobne kristale fino zmrzlega snega. Po naravi je legel veličanstven mir, katerega je motilo edinole hrupno bučanje vode, padajoče raz jez v peneči tolmun, ki jo je hlastno požiral in

zopet ob straneh v debelih, prekipavajočih valih bruhal iz motne globine.

V leno odtekajočem potoku pa se je rahlo zrcalil brezkončni vsemir s svojimi migljajočimi in utrinkajočimi milijoni.

Tam daleč od nekdaj je prihajalo zvončkljanje bližajočih se sank. Pospešil sem svoje korake po napol uhojeni gazi na okrajno cesto, ki je držala v trg. Mimo mene so zdrčale precej gosposke sani, z globoko v kožuhe in šale zakopanimi štirimi osebami, ki so se peljale na Miklavžev večer v tržko čitalnico. Polagoma se je zgubljalo žvenkljanje v daljavi, a jaz sem še stal vedno na oledeneli cesti in zamišljeno zrl za izginjajočimi. Kraj mene je brnela na drogih razpeta brzojavna žica v mehkem mollakordu, zdaj tiše, zdaj zopet čvrsteje, kakor oddaljena eolova, harfa v deviškem večernem zefiru. Poslubljal sem in se zaglobil v to nežno žalobno melodijo večno skrivnostne narave ...

Pred leti je bilo baš tako. Tudi mrzel zimski večer z vrvečo množico toplo zamotanih ljudi, globoko zamegleno nebo, škripajoči sneg, in tudi kraguljčki so drobnili po gladkem sanelcu, baš kot danes. In bil sem se pridružil in

— **Narodna godba.** Opozarjamo še enkrat na občni zbor celjske narodne godbe, vršec se v četrtek, dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer v „Nar. domu“. Pristop imajo vsi, ki se zanimajo za godbo in njen razvoj.

— **„Pri belem konjičku“.** Kakor smo zadnjič poročali, se igra jutri v petek, 8. decembra na celjskem odru veseloigra „Pri belem konjičku“. Naše neumorno delujoče „Celjsko pevsko društvo“ nudilo nam bo s tem zopet duševni užitek, ki ga pogrešamo že cel mesec. „Pri belem konjičku“ je priprosta igra, ne bogve kako dnhovita, a ena onih iger, ki vedno ngajajo občinstvu, in ko bi se še tolikokrat ponavljale. Kakor se čuje izza kulis, doživimo tudi glede osobja presenečenje in dana nam bo prilika, da pozdravimo stare znance. Za dovršenost igranja jamči nam pač ime našega neutrudljivega režiserja g. R. Salmiča, ki skrbno in neumorno vodi večer za večerom vaje. Začetek igre se je določil točno ob 7. uri. Slavno občinstvo naj to upošteva in naj pride točno k predstavi, ker začetek bo neglede na število občinstva.

— **Miklavžev večer,** kateri je priredila naša „Čitalnica“, se je obnesel dobro in je bil animiran bolj, kakor vsi takšni večeri iz prejšnjih let. Smelo trdimo, da baš zato, ker se je konečno opustilo ono čudno razredovanje slojev. Upamo, da se uvede duh ljudskosti v vse slovenske prireditve. Veselo je bilo, videti v veliki dvorani toliko množino odraslih in dece vseh stanov, — inteligenco in delavca. Baš kakor otrok bogataša se veseli otrok delavca svojih mladih dni, si jih hoče zavžiti, zato je veselo, da se je tudi tem odpila dvorana „Narodnega doma“ v gostoljubni sprejem. Da gotovi ljudje vihajo nosove, če vidijo delavčevno dete, je menda „samoobsebi“ razumljivo. Večer se je obnesel izvrstno. Gosp. Salmič kot Miklavž je vrlo igral svojo ulogo in prav nepristransko obdaroval otroke. Zvesto sta mu stala na strani ljubka angeljčka — gospiči Strašekova in Vidmarjeva. Peklenska tolpa je svojo nalogo izvrševala pridno in vestno.

— **Stenografija** se bode podučevala vsako sredo in soboto od 8. do 9. ure zvečer v knjižnični dvorani celjske čitalnice v „Nar. domu“. Prva učna ura bode v soboto 9. t. m. Kdor se toraj želi ponka vdeležiti, naj pride prihodnjo soboto naravnost v čitalnico. Odbor društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov.

— **Iz Hrastnika** nam pišejo, da se je baje uvedla proti nekemu tamošnjemu učitelju disciplinarna preiskava raditega, ker je v šoli otrokom govoril o gostoljubnosti Slovanov ter pripominjal z dokazi, da Germani niso tako gostoljubni. Želimo, da se domači poslance za zadevo zanima, da se ne bo delala zopet kaka krivica!

— **Iz Gotovelj** nam poročajo v zadevi minolih občinskih volitev, da tam ni nobene nemškutarske stranke, kakor se je to po časnikih poročalo, ampak da so med domačini nastale difference. Nas veseli, če so Gotovlje vse narodne, in želimo, da se poravnajo domači prepiri.

— **Razmere na kolodvoru v Laškem trgu.** Uprav neznosne so bile zadnji čas razmere na našem kolodvoru za Slovence; ni se več dobil vozni listek, če si ga zahteval slovenski. Četvorica privandranih ultranemških uradnikov je pasarila po kolodvoru ter potisnila vsakega slovenskega domačina v kot radi najmanjšega slovenskega zvoka. Tukajšnjim Slovencem je pošla potrpežljivost in se je teroristični položaj ovadil vodstvu južne železnice na Dunaju. Ovadba je imela za imenovane štiri nemške uradnike zaslužen nasledek: Južna železnica je ugrabila najbolj bojevitiga petelina Fritzeln in mu ukazala: Fritz, marsch nach Mühlbach in Tirol! Bog

s teboj in hudič te vzemi, Fritz! — Začasno je moral Fritz iz Laškega trga prodajat svoj nemški želodec v Tirole; a, kakor vem iz dobrega vira poročati, v kratkem pride še eden teh petelinčkov na vrsto. — Zloglasni Pommer je bil trikrat v tej zadevi pri svojem „Ti“-prijatelju g. Eggerju, glavnem sekretarju južne železnice, in je moledoval: Man soll das deutsche Element in seinem eigenen Lande nicht verfolgen! (Naj se ne zatira nemški element na njegovi rodni zemlji!) Nič ni pomagalo, vrč je bil poln. Fritz je moral pobrati kopita in oditi v Tirole, da se privadi malo občevarjanju z občinstvom. Južna železnica je ukrenila v tem slučaju povsem pravično. G. Egger je sicer ultra nacionalec, a obratni ravnatelj g. Nessler nikakor ne pusti, da podrejeni mu uradniki tako živinsko ravnaajo s Slovenci. Zapomnimo si to in zahtevajmo povsod na kolodvorih listke v slovenskem jeziku na Slovenskem. Če nacionalni uradnik ne bi hotel nstreci zahtevi, češ da ne razume, hajd po znamko za 10 vinarjev, pa ovadbo na Dunaj. Bomo jih že naučili, te napihnjence, ki nam hočejo zapovedovati na naših tleh!

— **Mariborsk. dr. Mravlag** je v Gradcu kvasil o Slovencih, ki se morajo po njegovem zatirati in pobijati brez vsega ozira. Povedal je pa toliko neresnic in neumnostij, da je treba ravno srednještajerskih „Todlnov“, da ga poslušajo in se mu ne smejiyo v zobe. Novoslovenskega jezika nikdo ne razume, je rekel. In ko je naš list celjskonemške burke in napuhe o priliki utemeljevanja „nemške hiše“ v Celju, osmešil, razumeli so ga celjski „Nemci“ in razpisali nagrado za najdenje pisca, da ga „kaznujejo“. Še celo neka celjska „walkira“ je ponudila nekaj denarja za to. Svojega „Štajerca“ pišejo v tem jeziku, kakor mi „Domovino“; zakaj, ako ga nikdo ne razume? Resnici je bil dr. Mravlag v lice, ko je trdil, da med celjskimi okrožnosodnimi svetniki sedi cela vrsta Slovencev, ko imamo vendar razen ene glave popolnoma nemškonacionalen gremium — Zemljiške knjige s slovenskimi vpisi bi bile nemškim kreditodajalcem neumljive. In celjska „nemška sparkasa“ jih vse dobro razume in pošilja svoje priganjače na vse strani, da razpeča svoj denar. — In šole bi bile slovenske. — Oni, s katerimi se krvavo borimo za ljudsko šolo, za gimnazijo, vedo dobro, kako nas potiskajo v stran in kakega zaščitnika imajo v namestniku Clary-ju proti Slovencem. — Vsaj celo izmed nas vzrasli veliki gospodje ne trpe, da bi se kritikovalo delovanje „tajnih svetnikov“ po ljudeh, ki „niso nič“. — Sklenili so nazadnje v Gradcu, ozirati se v boj proti nam samo na nemške koristi „brez skrbi za našo državo“. No, vsaj odkriti so — in tako kličejo v boj za sebe c. kr. uradnike, vsaj eden, c. kr. vsenčlilski profesor Kratter, je govoril med njimi. Politični lopovi so! Na zboru so bili Lenko, dr. Jesenko iz Celja, Stallner, Ornig iz Ptuja — seveda tudi dr. Delpin iz Ormoža, kojega spoprijetek z dr. Mohoričem, v katerem Delpin ni nič opravil, so zopet pogrevali, kakor nečuvno potrpežljivost s slovenskimi sodniki. — Vsa stvar se celo naši „vahtarci“ ne zdi besede vredna — ali pa se lahko v soboto pripravimo na dolgo klobaso.

— **Braslovče.** Občni zbor pevskega društva se je vršil dne 3. t. m. pri prav obilni udeležbi. Predsednik Stergar pozdravi navzoče. Pohvalno omeni, da so se zborovanja udeležili udje skoraj polnoštevilo. Pozdravi tudi cenj. goste. V svojem govoru spodbuja govornik k pristopu k društvu tudi vse one, ki imajo morda manj pevskih zmožnosti. Gmotne podpore pa prosimo vse prijatelje petja, da bo naše društvo delovalo še naprej krepko, vztrajno in zvesto za družabni razvoj, za povzdigo narodne zavednosti. V odbor so bili izvoljeni predsednikom g. Stergar, podpredsednikom g. M. Pergar, blagajnikom g. J. Perger,

tajnikom g. J. Kramer. — Po zborovanju so prijatelji petja darovali precejšnjo vsoto. Vseni do brotnikom hvala in slava. — Pevke in peveci so nas zabavali s svojim lepim petjem, in tako je čas, kojega smo prebili v prijetni družbi, hitro minil.

— **Podružnica c. kr. štajerske kmetijske družbe za Kozje in kozjanski okraj** vabi vse kmete in prijatelje kmetov k svojemu rednemu občnemu zboru, ki se vrši dne 10. grudnia 1905 ob pol 4. uri popoldne v salonu gostilne g. Ivana Kuželja p. d. Pirh. Spored: 1. Pozdrav in poročilo o sedanjem delovanju po načelniku. 2. Govor g. potovalnega učitelja Belle-ta: delo in skrbi vinarstva in sadjarja v jeseni in čez zimo. 3. Govor g. nadučitelja Hočevarja v Zagorju o gnojni in gnojilih. 4. Volitev novega odbora. 5. Določitev prihodnjega zborovanja: kraj, čas in govorniki. 6. Razni predlogi. — Iskreno vabimo vse resnične prijatelje tega za kozjanski okraj prepotrebne družstva, da se gotovo v častnem številu iz vseh župnij našega okraja vdeležijo in z izvolitvijo izkušenih, za kmetijstvo navdušenih mož zasigurajo podružnici obširen delokrog in plodonosno delovanje.

— **Rečica ob Paki.** Pred kratkim je prinesla „Domovina“ notico v razmerah paških cest in potov; a glavno proggo, to je cesto od postaje Rečica vas proti Letvi je dopisnik prezrl; ta del je sedaj v I. razredu, a je v takem stanju, da se Bogu smili, in to vsled tega, ker pride premalo nasipa na cesto. Pričakujemo, da se pri prihodnji dražbi odda nasipovanje te ceste osebi, ki bo imela smisel, da v polnem obsegu izpolni nalogo, da se bodo ceste nahajale v dobrem stanu in nam delale čast.

Voznik.

— **„Slovanski jug in železnice“.** Z ozirom na ta naš uvodnik v štev. 94. našega lista smo prejeli sledeči dopis: Pred vsem bodi omenjeno, da se v merodajnih krogih sploh nikdar ni mislilo na ozkotirno železnico Ormož-Ljutomer, ampak se je pri vseh prošnjah itd. vedno le omenjala normalnotirna. Tudi so vsi načrti itd. napravljeni za tako in ne za ozkotirno železnico. Ko je g. ing. Legros dobil od ministrstva dovoljenje za priprave te železnice, so prinesli vsi nemški listi popolnoma pravilno poročilo, da so se mu dovolile priprave za normalnotirno železnico Ormož-Ljutomer, le slovenski časniki so prinesli to notico napačno. Kolikor sem izvidel iz naših časnikov, je prvi posnel notico napačno, „Slovanski Narod“, za njim pa večina drugih slovenskih časnikov. Hotel sem koj po prvem tozadevnem članku zadevo pojasniti, a sem vedno mislil, da stori to kdo poklicanejši. A reči moram, da se za to proggo naša javnost skoraj nič ne briga. V Ormožu se je izvolil svoj čas posebni odsek, kateri bi v svrhu dosege te proge moral delati, a žalibog ni storil do danes še nobenega koraka: tudi se ni v deželnem zboru letos nobeden naših poslancev ganil, ko je prišla tozadevna peticija inženjerja Legrosa v pretresovanje in se je ista tudi kratkomalo odklonila. — Pozdravljam torej, da se je Vaš cenj. list začel za stvar zanimati in se strinjam z omenjenim člankom, kar se tiče važnosti proge. L. P.

— **Spodnja Poljskava.** Obesil se je posestnik Kraut iz Sp. Poljskave. Že od petka, dne 1. t. m. smo ga pogrešali. Pravijo, da je več časa popival. Našli so ga 6. t. m. v Veleniku viseti v grmovju tako nizko, da se je dotikal zemlje. Vzrok samomora domači prepri. Sodijo, da je že dalje časa visel, predno so ga našli.

— **Za splošno in enako volilno pravico** so se izrekle občine Cerkevnyak (Sv. Anton v Slov. gor.), Zupetinci in Pišce.

pomešal med ta vrvež, dasi nisem stiskal pod pazduho zavojčka z bonboniero, ne rožastega Miklavža in tudi ne črnega parklja z ognjenimi očmi in dolgim rdečim jezikom. Čemu tudi? Komu je pa naj podarim! Pač, vedel bi, pa ta misel je skoraj preneumna! Saj jo poznam jedva še le par dni po videzu in danes sem komaj poizvedel njeno ime...

Dvorana je bila krasno razsvetljena in hrup prihajajoče množice je vedno naraščal, dokler niso bili vsi prostori do zadnjega kotička popolnoma zasedeni. Iskal sem nje med pestrim občinstvom, a dozdevalo se mi je, da je ni in najbrže sploh ne pride.

Zastor se je vzdignil in iz ogenj bruhajočega hada so z groznim rožljanjem verig in pretečim rogoviljenjem pritnile kosmate črne pošasti z rožiški in krvavimi jeziki, se kobalile in prekupicavale in zopet izginile. Iz rajskih prelestnih višav je prišel nato obdan z vsem nebeškim sijajem, ob levi in desni spremljan od krilatih angeljev, — dolgo in željno pričakovani Miklavž. Tudi k moji zemljanski skromnosti se je nebeško veličanstvo ponižalo in mi ponudilo roko z debelim, visokemu dostojanstvu primernim

prstanom v spoštljiv rokoljub. Snežnokrili angelj ob desnici pa se mi je ljubko nasmehnil, vpri globoke svoje oči name ter mi podaril svoje nebeško darilo — majhno brezovko. In ta angelj je bila ona! Lahen dotik njene nežne ročice me je elektrizoval in, ne vem čemu, mi zaplal kri v lice, da mi je silno zažarelo.

Moja sreča mi je prišla naproti, mlada, lahko krila, mehkih korakov. Okoli nje pa so sipali šegavi amorčki cvetje iz zlatih rogov in rajali.

Sreča pa se je obrnila k meni in me narahlo pobožala; krog mene je zavil mamljiv, opojni vonj in hotelo se mi je uspavati.... Še en prijazen pogled, še en rožen nasmeš, ... in odhitela je....

In bajna iluzija se je polagoma razblinjevala, meglenela in prevračala v hladno realnost. V roki pa sem skrbno stiskal šegavo darilce z rdečo, svilen pentljo — — —

Dvorana se je jela prazniti, soparica je postajala večja, težka, in svetilke so že motno brlele. Odhajal sem. Cesta je bila prazna ia pokojna, le enakomerni trdi koraki stražnika so votlo odmevali v tej spavajoči tišini. Noč je bila objela zemljo, pregnala za kratek hip moreče skrbi in

razjedajočo boleost, ublažila za nekaj ur neugnane strasti ter zazibala revna bitja v sladke sanje o sreči, ljubezni, mladosti.

... Angelj miru je razpel svoja krila nad mestom....

Noga mi je silila dalje, tja v božjo, neoskrunjeno prosto naravo, v sušteči gozd, k nemirni reki, ki je šumela kimajočim topolom in vrbam o svoji domovini v belih snežnikih, o rdečeličnih dekletih, ki kopajo v nji svoje bele ude, o zaljubljenem povodnem možu, kateri nerodno in trapasto dvori vjetemu dekletu v svojem bisernem gradu.

Bilo mi je toplo, voljno pri srcu, da sem se čudil našemarjenim siničkam, ki so se umikale strupenemu hlidu za grče in hrapavo škorjo. Nad menoj so se poigravali plejadi kakor poredni dečaki, se skrivali in zopet zablesteli, da sem jedva mogel poiskati vso sedmorico. Za Pohorjem je naglo kot misel zdrsnil svetel utrinek in utonil....

Nekaj me je zazebllo krog srca. Ali je to moja sreča?.....

— V **Lembahu** pri Mariboru je umrla dne 5. t. m. gospa Marija Robičeva, stara 52 let.

— **Murski Sokol** v Ljutomeru je sklenil vsako prvo nedeljo v mesecu imeti skupne vaje za vse člane in ob enem predavanje o sokolskih in drugih, za vsakega človeka potrebnih in podučnih predmetih. Zadnjo nedeljo se je vršila prva skupna vaja in predavanje o pomenu telovadbe iz zdravstvenega stališča. — Pozimski čas se vrši ciklus popularnih predavanj iz raznih strok za slovensko ljudstvo. — V nedeljo, dne 10. t. m. nastopi v telovadnici Fran-Jozefove šole ženski odsek Murskega Sokola s prostimi vajami, vajami s kiji in vajami na konju. Prost vstop dovoljen vsem zavednim narodnjakinjam in narodnjakom. — Vsi bratje telovadci se pozivljajo, da redno in točno zahajajo k vajam, katere se vrše vsak torek in petek. — Vseh bratov Sokolov pa je dolžnost, da se polnoštevilno udeležujejo mesečnih predavanj in vaj za nastope ter prostih vaj za Zagreb. Nazdar!

— **Središče**. Preteklo nedeljo je priredilo naše vrlo učiteljstvo šolsko veselico v prid ubogim otrokom. Obisk je bil dovoljen. Počastil nas je tudi dež. posl. g. Kočevar. Pogrešali pa smo precej tržanov. Predstavljal so otroci mlade „Robinzona“. Presenečeni smo bili, kako odločno, a obenem srčkano so se vedli ti mladi diletantje na našem odru. Posebno pozornost in veselost sta vzbujala „oče Vehar“ s svojo korenitostjo in „korajžno“ navihanimi brčicami ter „črni“ ogljar. Nad vse pričakovanje pa je uspela spevoigra gđc. Poljanec „Potovanje po domovini“. Nismo vedeli, čemu se najbolj čudimo, ali izvrstnemu prednašanju, ali krasnemu petju? Brez taktiranja, ob spremljevanju glasovira, so se izvajale posamezne točke jako eksaktno. Z mladimi pevci vred smo se mogli diviti „krasoti naše zemlje“, opevani iz tako nežnih grl. Z njimi vred smo gledali „kmetški dom“, skakali brezskrbno „po logu“, plezali po „planinah“, opazovali „rudarja“ v njegovih rovih in z „ribičem“ lovili v bistri vodici „potoka“ se igrajoče ribice. Ko pa so se „vrnili“ mladi potovalci domu, jim je donela zaslužena hvala od vseh strani. Divili smo se — a vsakdo menda ni pomislil, koliko truda in koliko potrpežljivosti je stalo to prireditelje. Čast gre g. Serajniku in g. Najzarju. Mladim diletantom pa kličemo krepko naprej!

— **Osrednja zveza avstrijskih industrijaleev** je zborovala dne 3. t. m. v Gradcu. Zanimivo je za nas to zborovanje, ker se je govorilo in sklepalo o železniških progah, katere bi naj prepregle Štajersko, da se dvigne promet in industrija. Kdor je čital naš članek „Slovanski jug in železnice“ spozna iz naslednjega, kako prav smo imeli. Zbor je sklenil, da se vlada pozove, naj zgradi sledeče proge: 1. Friedberg-Aspang, tako da je zvezan Dunaj direktno s Fehringom na graško-budimpeštanski progi, dalje pa progo Gleisdorf-Hartberg; te dve progi odpreta vse severno-vzhodno Štajersko prometu. 2. Rogatec-Krapina. 3. Zeleni travnik (Wies)-Marenberg, kot direktno zvezo Gradca s Koroško. 4. Vitanje-Kamnik, kot direktno zvezo Spodnjega Štajerskega z Gorenjsko. 5. Feldbach-Radgona-Ptuj-hrvaška meja kot nadaljevanje zveze Aspang-Fehring na jug. Baš v tem smislu smo pisali v svojem članku, in obžalujemo, da se gospodje pri svojem zborovanju niso spomnili zveze Ljutomer-Ormož.

— **Knez Schwarzenberg** je prodal vsa svoja posestva na Gornjem Štajerskem firmi Schoeller & comp. na Dunaju.

— V **deželni šolski svet štajerski** je imenoval cesar za dobo naslednjih šest let sledeče: Dr. Griessla, stolnega prošta v Gradcu, Karla Hribovskega, stolnega dekana v Mariboru, evangelijskega pastora Ekartha v Gradcu, ravnatelja gimnazije v Mariboru, Julija Glowackega in ravnatelja meščanske šole v Gradcu, Janeza Trunka.

— **Akad. tehn. društvo „Tabor“** v Gradcu ima v soboto 9. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj III. redni občni zbor z običajnim vsporedom. Slovanski gostje dobrodošli!

— **Za belokranjsko železnico**, ki bi zvezala Kranjsko direktno z Dalmacijo, se je osnoval na Dunaju konsorcij. Predsednik mu je znani slovanski meceni Ivan grof Harrach, dalje so člani dr. Šusteršič, član gosp. zborn. tovarnar Křizik, advokat dr. Alojzij Homan na Dunaju, tovarnar Karol Pollak v Ljubljani in dvorni svetnik Šuklje. Uložila se je pri železn. ministrstvu prošnja za predkoncesijo. Konzorcij misli pripravljati dela končati najpozneje do konca oktobra 1906.

— **Strossmayerjev naslednik**. Rimska kurija je baje odklonila kandidaturo prof. Mihajloviča za škofa v Djakovu.

— **Tujci v Opatiji**. Od 1. septembra do 30. novembra 1905 je bilo v Opatiji 5915 tujcev. Od 24. do 30. novembra 1905 so narasle 203 osebe. Dne 30. nov. je bilo navzočih 675 oseb.

— **Po kamniških in koroških planinah** je v nedeljo ves dan snežilo.

— **Druga splošnega shoda državnih uradnikov**, ki se je vršil v nedeljo na Dunaju, se je iz vseh delov Avstrije udeležilo 83 odposlancev, ki so zastopali 12.000 glasov.

— **Budimpeštanski časnikarski staveci** so sklenili, da ne bodo več stavili časnikov, ki so zoper volilno reformo in ki ščujejo zoper socialiste.

— **Socijalnopolitični odsek** je izvolil poslanca dr. Fotta in Marcheta za referente o zakonskem načrtu glede upokojenja zasebnih uradnikov.

— **Poštni uslužbenci** groze s pasivno resistenco (tihim odporom), če se do 16. t. m. ne ugotovi njih upravičenim zahtevam. Ker bi ta tihi odpor bil baš ob času, ko je primeroma največ poštne prometa, namreč božične dni, in bi trpela državna uprava na tem velikansko škodo, je upati, da bo trgovinsko ministrstvo toliko razsodno in bo hotelo doseči sporazumljenje.

— **Ljubljanski škof Jeglič** je izstopil iz kluba desnice gosposke zbornice, ker je načelnik kluba grof Thun govoril proti splošni in enaki volilni pravici.

— **Čudovite stvari** pripoveduje iz Bohinja „Planinski vestnik“. Pravijo, da je nad Komarčo pod Tičarico velika podzemeljska jama z velikim jezerom. V tej jami je baje mnogo kač rdečkaste barve in zelo neprijetnega duha. Pripovedujejo tudi o njih, da so dolge po dva sežnja in debele kot stegno človeka ter da prihajajo na svetlo le pred nevihtami. Tem kačam pravijo rupne kače. Jama je še nepreiskana in tudi za kače se ni še nihče zanimal. Pač so poizkusili dospeti v jamo in si ogledati jezero pred leti pastirji in drvarji, a ni se jim posrečilo. Izpustili so v jamo tramove, da bi bili znotraj napravili splave in se po njih vozili po jezeru; toda ko so v jami na bregu pri luči pridno zbijali splave, so iz lukenj začele kače dvigati glave pa so se vsi zbal in zbežali. Od tega časa naprej ni še nihče stopil v jamo. Dobro bi bilo doznati, kaj je na govoricah v Bohinju v obojem oziru. Stvar je vsekakor jako zanimiva in gotovo ne brez vsega smisla. O resničnosti govorice o kačah Bohinjci sami niso prepričani, pač pa se pripoveduje, da je podobno kako videl neki kmetovalec tudi pod Babjim zobom, kjer so tudi podzemne votline, da pa mu, ko je o tem pravil, nihče ni hotel verjeti. Za kraj, kjer je jama z jezerom, vedo baje le pastirji in morebiti tudi kak gozdar, ki je delal svoj čas v gozdih, ko je bila še v rabi naprava za spravlanje lesa iz gozdov nad Komarčo v dolino.

— **Nobelovo nagrado** za literaturo je dobil slavni poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz, za medicino pa znani dr. R. Koch v Berlinu.

Dopisi.

Podčetrtek. To vam je bilo trušča in hrupa v Podčetrtku pri naših „Fortšritlerjih“, to je pri naših pristnih nemškutarjih, katerim se seveda njihovo nemško pokoljenje čita lahko iz obraza, ko so zopet proklamirali svojim malozašlužnim županom pašo „Schoberja“. — Vsi nemški listi so polni rajanja in germanskega veselja in povzdigujejo Schoberja kar živega v nebesa, pa ne pomislijo, da prevelika lastna hvala smrdi. Privandran penzijonist, bivši orožnik, a sedaj seveda nemškutarski gostilničar in pek S. si prisoja gorostasne pravice, odkar je grajskemu oskrbniku zagotovljena vlada, kajti napadel je kakor stekel pes mirno mimo njega idočega človeka in ga čisto po živinski ugriznil v prst. To je njihov fortschritt in res germansko-barbarska navdušenost!

Kar se tiče člankov, nas pač ne morejo vznemirjati, ker dobro vemo, da niso izšli iz možganov kakšnega Podčetrčana, ampak človeka, ki je nekdanj trobil v drugi rog, ki menjava svojo narodnost po zaslužku, lahko rečemo, da smrdijo po „pristolanskih jajcih“, in za moža bi bilo boljše, da pometa, oziraje se na svoje življenje, rajši pred lastnim pragom ter bodi zadovoljen, da ima sploh kaj zaslužka! Če pravi dalje pisec v „Deutsche Wacht“, da so se vgnezdili pri nas takozvani „slov. boljši elementi“, je to dejstvo, katero mi z veseljem in le deloma konstatujemo, — kajti dejstvo je tudi, da med Podčetrčani-Nemci ni ne jedne osebe, ki bi se smela prištevati boljšim krogom — samo povdarjamo to s popravkom, da se nismo vgnezdili, ampak smo na lastni slovanski zemlji, kar oni gotovo niso. Da se je pa pri občinskih volitvah cela stvar tako ugodno obnesla za naše nasprotnike, bo pač lahko razumeti vsakomur, ki le pomisli, da je bila cela volilna komisija v nemških rokah, da so se valjale volilne listine v rokah takšnih ljudi, ki so zmožni za vsako „postransko“ delo in ni čuda torej, če so se listine prerodile skoraj čez noč in glasile drugače, kakor prvotno, da ne zinem več. In končno, če si pogledamo novi odbor, kaj bi le rekli? — Razven male izjeme dveh, ki sicer tudi škilita na ono stran, ni ga v odboru moža, ki bi bil vreden zaupanja! Si morete li misliti, kaj bo počel v odboru bivši Hrvat „Tschockel“? Seveda župan je že vedel, kakšne ljudi potrebuje pri svojem delu! Le povejte nam, koga ste si izbrali in povedali vam bomo, kdo da ste!

Ne bom pa pozabil tudi omeniti, da so bile volitve nekaterim izmed nas kaj dober nauk, in ako ne bi bila pri nekaterih prevladala bojazljivost, bilo bi se pač izdatno preobrnili!

Iz srednje dravinjske doline. Ni ga v narodnem oziru bolj zanemarenega kraja na slovenskem Štajerskem kakor je srednja dravinjska dolina, zlasti Poljčane, Studenice in Makole. Nekdaj so se vršile v Poljčanah pri Gajšku jako imenitno uspele veselice, kjer so nastopali odlični govorniki, ki so navduševali ljudstvo za materni jezik; čitali smo pogosto iz Studenic v „Domovini“ o ljudskih shodih, gledaliških igrah, katere je prirejalo tamošnje „Bralno društvo“. Tudi Makole so se že začele gibati in ustavilo se je neko izobraževalno društvo. Takrat se je v teh krajih v resnici delalo, in kazal se je tudi uspeh. Takrat se nemčurji niso drznili, rogoviliti pri občinskih volitvah, takrat se ni bilo treba tako bojevati za obstoj narodnega gospodarstva v imenovanih občinah, ker se ni bilo bati nemčurske zalege, katera je sedaj začela dvigati svojo glavo. Sedaj pa je vsled brezbriznosti naših narodnih voditeljev vse drugače. Nihče se ne poriga več za kako prireditel, s katero bi se vzdramil med ljudstvom narodni ponos, zahaja se sploh raje v nemške gostilne, kakor pa med ljudstvo, med katerim bi se dalo storiti toliko dobrega v narodnem oziru. Zato je pa ljudstvo tudi popolnoma mlačno. Vsak nemškutar, bodisi še tako nizke vrste, ga dobi lahko na svojo stran s par lažljivimi besedami. In to je tudi lahko umljivo. Če se priredi v Poljčanah kaka veselica, ne pridejo tje niti najbližnji sosedje in zlasti inteligenca ne, katera bi morala dajati pred vsem dober vzgled. Potem pa tudi ni na veselici drugega, kakor popivanje. Saj ne nastopi nobeden govornik, ne uprizoni se nobena gledališka igra, ki vpliva ravno na ljudstvo izobraževalno. Veselica ostane torej v vsakem oziru brezpomembna. O Studenicah pa sploh že dolgo nismo nič slišali. Nahaja se tukaj nadarjeno učiteljstvo in narodno navdušen župnik, životari tudi nekdanj dobro znano bralno društvo, katero pa omeji sedaj svoje delovanje le na čitanje nekaj neznatnih časopisov, ustanovila pa se je v zadnjem času „Kmetijska podružnica“, od katere pričakujemo več pozitivnega delovanja. — V Makolah pa se ne stori sploh popolnoma nič. Zato so baš Makole postale nevarno gnezdo „Štajerejancev“, kamor prihaja vsakih 14 dni okoli 50 izvodov „giftne krote“. Ni to v nebovpijoča sramota, če pomislimo, da so v Makolah pravzaprav samo trije odpadniki, ki agitirajo za „giftno krote“? In vendar bi se ravno v Makolah lahko storilo dosti za narodno stvar. Makolčani imajo svoj denarni zavod, kateri bi lahko gmotno podpiral vsako narodno podjetje. Ravno tukaj bi uspešno delovalo bralno društvo s čitanjem knjig in s predavanji. Pa se ne briga nihče za nič, ne učiteljstvo, ne duhovništvo in tudi ljudstvo samo ne, čemur se pa tudi ni čuditi, če baš ljudje, ki so pred vsem poklicani za delovanje med narodom, ne store nič za narod.

In vendar bi se lahko razvilo v teh krajih jako bujno narodno življenje, kakor je bilo nekdanj. Samo začeti bi bilo treba. Pomagalo bi lahko slov. bistriško pol. društvo, ki pa tudi spi bolj pozimsko spanje. Upamo tedaj Dravinjčani, da se vendar enkrat vzdramite, z veseljem bomo okoličani prišli k vam in vas podpirali pri vašem delu. In bodite zagotovljeni: vaš trud ne bo brez uspeha.

Gospodarstvo.

Rigolanje za ameriške nasade.

V št. 90 „Domovine“ smo našli članek pod ravno tem naslovom, v katerem se nasvetuje v obče za amer. nasade rigolati le 40 do 45 cm globoko.

Ker se nahajamo ravnokar v letni dobi, ko se rigolanje za nove nasade prihodnjega leta začne, ter je pričakovati, da se bo letos tem več rigolalo, kolikor manj se je vsled hude zmrzline lanskega leta, zdi se nam potrebno, čitatelje zgornj imenovanega članka opozoriti na dejstvo, da se s takim plitvim rigolanjem nikakor ne bi zagotovil prospeh naših novih vinskih nasadov.

Člankar trdi, da pride z globokim rigolanjem preveč spodnje, baje „mrtve in medle“ zemlje na vrh, v kateri trs baje ne more prospevati; pa temu ni tako!

Spodnje plasti zemlje so mrtve le tako dolgo, dokler so v vremenskim vplivom nepristopni globini, a ko pridejo na vrh v dotiko z zrakom, svetlobo, zimo, toploto in vlago, takrat se začnejo razkrajati vse one, v tej navidezni mrtvi zemlji zadržane redilne snovi, ki so se stoletja prej bile nabrale. Gnoj, ki smo ga spravljali desetletja prej v zemljo, se je izluževal, nekaj soka so porabile tam rastoče rastline, a največ jih je dež izpral globoje, in tam ga je absorbirala spodnja plast, ki jo spravimo z rigolanjem navzgor. V tej v imenovanem članku tako imenovani „medli“ zemlji je celo velika množina takih gnojil, ki jih zgornja, tam imenovana „dobra in živa“ zemlja niti nima. Dokaz: ponekod si nasadijo viničarji med vrste enoletnih nasadov (česar sicer mi ne odobravamo) peso, zelje ali repo; pogledjmo, kako bujno zraste vse to na globoko rigolanem, kjer je spodnja plast prišla navrh; in to naj imenujemo mrtvo in medlo zemljo?

Pomisleki proti plitvemu rigolanju pa so še drugi: Vinograde imamo le v hribih, v položnih pa tudi v strmih legah. Spomnimo se, koliko nalivov smo imeli samo lani in letos. Teh tudi v prihodnje ne bo manjkalo. Pri vsakem takem se splavi več ali manj zemlje v Halozah in klanca, in pri sedanji metodi obdelovanja vinogradov, ko ne pustimo v njih trave rasti, še veliko več ko prej.

Vsako, tudi glede neviht in nalivov normalno leto nam splavi voda en do dva centimetra, v strmini in pesnatih tleh, in takih imamo v ljubotomskih goricah pa tudi v Halozah in drugod po največ, pa dva do tri cm v nižavo; in v napomnjenem članku se pesnata tla še v posebno plitvo rigolanje priporočajo.

Če vzamemo torej, da nam voda na leto le poldrugi cm zemske površine odnese, je to v 12 letih 18 cm, in če smo rigolali le 40 cm globoko, še nam je ostalo 22 cm t. j. komaj eno ped rahle zemlje; in v tej naj trta prospeva? Četudi priporoča vodja vinarske šole v Kremsu kot strokovnjak 40 do 45 cm globoko rigolanje za nove amer. nasade, nas to naj nikakor ne zapelje, ker si se gotovo kesali. Omeniti je še, da rigolanje nikakor ni najdražje delo, ki pride pri prenovljenju vinogradov v poštev, ampak nabava dobrega in lepega cepljenega trsja, in tu je res na mestu, da bi naša Štajerska Nižjeavstrijsko posnemala in dajala lepe trte iz deželnih trtnic manj premožnim vinogradnikom po 10 kron 100 kom., in to le trte prve vrste, ker vse drugo je za nič.

(Konec prihodnjic.)

Politični pregled.

— **Državni zbor.** 5. dec. Posl. Choc (Čeh) predlaga reorganizacijo davčnih uradov in ureditev službenih razmer za davčne uradnike. — Posl. Pitacco (Lah) interpelira radi zgradbe nove justične palače v Trstu. — Posl. Vuković (Hrvat) interpelira, naj se naznani sklep zadnje ministrske konference glede direktne zveze z Dalmacijo. — Nadaljuje se debata o Gantschevi izjavi. Posl. Menger (Nemec) izjavlja, da se mora najprej rešiti narodnostno prašanje ter da se mora obenem z volilno reformo določiti narodnostno pravo. — Posl. Herzmanski (Nemec) pravi, da si kmečki stan ne želi splošne volilne pravice, ker si v sedanjih socijalnih razmerah ne obeta od take nobene koristi. — Posl. Daszynski polemizira z govorniki gosposke zbornice. — Posl. grof Stürgkh poda v imenu nemškega veleposestva daljšo izjavo zoper nameravano volilno reformo ter očita vladi nedoslednost. — Posl. Zazvorka (Česki agrarec) izjavlja, da so česki agrarci sprejeli v svoj program splošno in enako volilno pravico, katero zahtevajo za vsakega državljanja brez ozira na davke. S tem je pač udaril po ustih posl. Herzmanskega (glej zgoraj!) — Posl. Plaček (Čeh) se izjavlja za splošno volilno pravico, a je odločno proti temu, da bi vlada s pomočjo te ideje zapostavila upravičene češke zahteve. — 6. dec. Bramb. minister fcm. Schönaich odgovarja na neko interpelacijo v zadevi postopanja vojaških oblasti pri presoji prošnji za oprostitev od vojaščine, češ da se vojaška oblast trudi kolikor le mogoče ustreči posebej kmečkemu prebivalstvu. Na neko drugo interpelacijo odgovarja, da bo vlada pri izdelovanju novega načrta za brambno predlogo upoštevala želje ljudstva, da se skrajša domobranec čas orožnih vaj. — Nadaljuje se debata o Gantschevi izjavi. Govori posl. Herold (Nemec) ter se obrača v prvi vrsti proti terorizmu socijalnih demokratov, dalje pa, da bodo Nemci vstrajali in zmagali v boju za svoje „pravice“ (recte predpravice!) Govorita še posl. Klofač (Čeh) in posl. Sternberg (Čeh). — Danes seja.

— **Proračunski odsek** drž. zbora je imel včeraj zvečer sejo. Na dnevnem redu je bil proračunski provizorij ter zakonski načrt o zvišanju duhovskih plač.

— **Nemški poslanci** so začeli hujskati na uprav podel način proti češkemu narodu. Češki narod je edini, ki se je lahko rečemo — do zadnjega moža postavil v boj za splošno in enako volilno pravico. In vlada ter Nemci dobro vedo, da bi Gantschev načrt, ki zagotavlja predpravice nemškemu narodu, vzbudil v češkem narodu silno ogorčenje in da bi zavrelo po češki zemlji. Zato so nemški poslanci začeli ščuvati proti Čehom pri vladi, in ta je že pripravila celo vrsto polkov, kateri bi imeli iti v slučaju potrebe na Češko.

— **Ogrski ministrski predsednik Fejervary** potuje z Budimpešte na Dunaj, z Dunaja v Budimpešto in nazaj itd. Nič drugo nego o potovanjih njegovih ni čuti zadnji čas. Ta teden se baje odloči, ali se ogrski državni zbor razpusti ali odgodi. Ogrska koalicija se danes posvetuje, ali naj čaka še dalje razvoja razmer ali pa naj poseže aktivno v nje. Sklep še ni znan.

— **Zagrebsko sodišče** toži hrvaške saborske poslance Vinkovića, Harambašića in Tuškana radi razžaljenja veličanstva in veleizdaje, ker so ti v neki debati v saboru v medklicah izjavili, da hočejo podreti dualizem in da hočejo vsakogar podpirati v boju proti Dunaju. Kakor je videti, Khuenovi časi na Hrvaškem še niso minili.

— **Francoski senat** je odobril vse točke zakonskega načrta o ločitvi cerkve od države. S tem je ločitev dognana stvar.

— **Upor v Rusiji** raste. Cela kijevska posadka okoli 16.000 mož je odpovedala pokorščino. Polki so odposlali Witteju protest zaradi zapovedanih napadov na ljudstvo. Pri zadnjih nemirih v Kijevu je bilo ubitih 191 oseb, nad 500 pa ranjenih. — Oblasti občejejo v Petrogradu po železniškem brzojavu.

— **Policija v Varšavi** je predložila celo vrsto zahtev po izboljšanju svojega položaja in grozi sicer s stavko. Tako bo naposled na Ruskem počela štrajkati še policija.

— **Košut**, vodja ogrske koalicije, katera vodi boj proti vladi in se je jasno izrekla zoper splošno in enako volilno pravico, je izjavil, da se gibanje za splošno vol. pravo ne da več ustaviti in priporoča svojim privržencem, naj jo sprejmejo v program. Radi tega velika napetost.

— **Novo špansko ministrstvo** se je sestavilo sledeče: predsedništvo Moret, notranje zadeve Romanones, vnanje vojvoda Almodove, vojne Luque, finančne Salvador, delavske Gasset, učne Santa Maria Paredes, pravosodne Garcia Prieto; mornarični minister še ni imenovan.

— **Vesti potrjujejo**, da se je španski kralj Alfonz zaročil s princesinjo Viktorijo Evgenijo Batenberško. (Kralj Alfonz je star 19 let, njegova zaročenka je za leto mlajša, hči princa Henrika Batenberškega, brata grofa Hartenavskega, ki je umrl leta 1895 v Gradcu.)

Kakon VII. Ko je novi norveški kralj stopil z danske ladje Daneburg na norveško bojno ladjo „Hanibal“ ga je nagovoril minister Michelsen in rekel med drugim: Skoraj 600 let ni Norveška imela svojega kralja. Nikdar ni kralj bil popolnoma naš, vedno smo ga morali deliti z drugimi. Nikdar ni bival med nami. Dežela pa, kjer je bivališče, je ob enem tudi domovina. Danes je drugače: Danes prihaja mladi kralj Norveške, da si svoje prihodnje bivališče namesti v prestolnici Norveške, novi kralj, izvoljen od svobodnega naroda, da stopi skupaj s svobodnimi možmi na čelo dežele. Naša domovina bo tudi njegova domovina. Povsem priprosto kakor narod sam, bo med nami izvrševal svoje kraljevsko delovanje. Norveški narod ljubi nad vse svojo svobodo in neodvisnost, svojo samoupravo, ki si jo je sam priboril. Čast in največje veselje kralja bo, da bo z narodom vred to svobodo gojil in ščitil. Zato vas danes norveški narod pozdravlja s prirčno željo: Živela kralj in kraljica norveška! Tem besedam so sledili navdušeni dolgotrajni hura-klici. Na pozdrav se je kralj kakor v svojem in v imenu kraljice zahvalil; povdarjal je v svojem govoru, da stori za srečo in prospeh Norveške in norveškega naroda vse, kar bo v njegovi moči. Na to se je kraljevska dvojica ob živahnih manifestacijah naroda peljala v kraljevsko palačo. Tam so bili zbrani člani stortinga in najvišjega sodišča. Predsednik stortinga je kralja in kraljico pozdravil v imenu stortinga in norveškega naroda. Na to je kralj sprejel diplomatični zbor in admirale inozemskih ladij.

— **Vstaja Hererov** je, kakor poroča general Lindequist, skoro popolnoma zatrta.

— **Iz južnovzhodne Afrike** se poroča, da so pomorjeni tam vsi Evropejci.

Književnost in umetnost.

— **Koledar za kmetovalca 1906.** Spisal in uredil dipl. agr. Jakob Legvart. Cena 1'80 K. Velika vrzel se je zamašila, velikemu pomanjkanju se je odpomoglo. Vsi drugi narodi so imeli žepne koledarje za kmeta, le mi ne. Ta I. kmečki koledar je izborno sestavljen in bo dober svetovalec v vseh gospodarskih zadevah. Obsega: koledar, poštno določbe, nekaj iz živinoreje, mlekarstva, vinoreje, kletarstva, sadjereje, živinozdravilstva, različne za kmetovalca važne postavke, potem pa drugi del: knjigovodstvo, v kateri del si lahko kmetovalec zaznamuje dohodke in izdatke, delavce itd. Knjižica je sestavljena prav razumno in pripomore sigurno v veliki meri k povzdigi kmetijstva. Kmetovalci, sezite po koledarju. Dobiva se pri Iv. Bonaču v Ljubljani.

— **Na znanje!** Cenj. naročnikom in odjemalcem „Zabavne knjižice za slov. mladino“, ki me vprašujejo, kedar izide 13. zvezek omenjenega mladinskega zbornika, naznanjam tem potom prav vljudno, da z nadaljnim snopičem „Zab. knj.“ pred mescem marcijem prih. leta ne morem na svetlo, ker me ovirajo pri tem razni drugi posli in dolžnosti, največ pa korektura tiskarskih odtisov nove štiridelne „Šolske pesmarice z nar. napevi“, katere I. in II. del pričnem v kratkem razpošiljati. Oni p. n. naročniki na to pesmarico, ki so se oglasili že pred letom dni, in ki so sedaj izpremenili svoje bivališče, mi zelo ustrezajo, ako mi sporočijo svojo novo addresso, da ne bode pri razpošiljanju zmešnjav. Všeč mi bode tudi obvestilo, smem-li na eni naročilni karti podpisanim naročnikom poslati zaželjene pesmarice pod enim ovitkom ali pa naj naslovim pošiljatev na vsakega posameznega

naročnika posebej. Skupne pošiljatev povzročajo pošiljalcu manj dela, prejemnikom pa manjše poštno stroške.

V Središču, dne 20. nov. 1905

Anton Kosi.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj tolače v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Pristen samo z imenom
Ivan Hoff
in z levjo varstveno znamko.

Čavolji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/8 „ 50

Dobiva se povsod.

Mlinarji, pozor!

Debeli ravni krast, 9 1/2 m dolgo steblo, potem dobro ohranjeno orodje za umetni mlin, kakor valčni stol s 4 valeki, 3 cilindre, trijer, stroj „heureka“, 2 izvrstna stroja za čiščenje zdroba (grisa) itd. zavolj premembe po nizki ceni takoj prodam. Al. Kukevec, posestnik umet. mlina v Ptuj (Pettau).

Natakarica

na račun **se sprejme** v stalno službo, s stalno plačo in procenti. Biti mora tudi vsem hišnim delom vajena Naslov pove upravnistvo „DOMOVINE“. (616) 4—1

Sprejemem izurjenega koncipijenta.

Ponudbe pismeno (617) 3—1

Dr. J. Vrečko, odvetnik, Celje.

Pri kneževem oskrbnistvu v Konjicah

se iščeta

za oskrbovanje novih nasadov **dva** izšolana

vinicarja.

(614) 3—1

Eden od teh je lahko oženjen. Plača po dogovoru. Nastop službe s **1. februarjem 1906.**

Oglasi se naj pošiljajo na

kneževu oskrbnistvu v Konjice na Štajerskem.

(610) 1

Ženitna ponudba.

Mlad profesionalist, ki ima 8000 K gotovine, bi se hotel seznaniti z gospodično, ne nad 23 let staro, dobro izvežbano v gospodinjstvu, in ki ima tudi nekaj denarja. Resne ponudbe (če mogoče s sliko) na uprav. „Domovine“ pod „BODOČNOST“.

Vabilo na

Velik vinski sejem

ki se vrši

dne 14. decembra t. l. pri Sv. Barbari v Halozah (železniška postaja **Možganjci**).

Ponujalo bode čez 100 vinogradnikov do 3000 hl pristnega vina iz najboljših vrhov sloviti Haloz.

Obiskovalcem sejma stojé ta dan brezplačni vozovi z železniške postaje in nazaj na razpolago.

(608) 2—1

Občinski urad.

Trgovina s papirjem, pisalnimi
in risalnimi potrebščinami

prodaja e. kr. šolskih knjig in igralnih kart

ZVEZDA TRGOVINA

Rotovška ulica 2 **CELJE** Rotovška ulica 2
priporoča

kancelijski, konceptni, pisмени, doku-
mentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Božični predmeti:

Barvani papir na eni strani

Barvani papir na dve strani

Svileni papir, barvan in bel

Zlati papir, gladek *****

Srebrni papir, gladek *****

Zlati papir, prešan *****

Srebrni papir, prešan *****

Zlata pena za orehe *****

Šumeče zlato *****

Podobice za jaslice *****

Prtički za jaslice *****

Božične dopisnice

Okraski za božično drevo **

Novoletne dopisnice

Pratike, dužinske in Blaznikove

Skladni koledar za l. 1906

svinčniki **kamenčki**
peresa **tablice**
peresniki **gobice**
radirke **črnilo**

Trgovske knjige v vseh velikostih čr-
tane, z eno ali dvema kolonom, v papir,
platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljstvo,
župnijske urade, okrajne zastope, užitninske zastope,
hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih to-
varniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken)
za urade in privatnike izvršujejo
se v najkrajšem času

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami
od najprostejših do najfinije iz-
peljave.

Molitveniki za birmo, vez v raznih barvah.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Pisмени papir v kasetah in mapah.

Zavitki za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potreb-
ščine so brezplačno na razpologo.

Trgovci in preprodajalci imajo
izjemne cene.

Priznано dobro blago.

Solidna in točna postrežba.

Cunard Line.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja v

AMERIKO!

Vsaki 14 dni vozijo
Trst-New-York (501) 9

parniki z dvema vijaki in brezžičnim brzojavom opremljeni,
10.000 ton noseči.

Pojasnila in vozni listi se dobijo pri zastopniku

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana, Slomšekove ulice 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: PANNONIA 20. novembra 1905.
CARPATHIA 11. decembra 1905. SLAVONIA 1. januarja 1906.

Še dobro ohranjen

koles

v prego za enega ali dva konja **se takoj po-
ugodno ceno proda.** — Več se izve pri

Julij Schmidtu, trgovcu na Pilštanju.

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-
sinca 1905** pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je
bila dosedaj **4%**.

(14) 49

?

Kdor ima **hlode** (okrogelj les), jih lahko nemudoma proda po sledečih cenah:

Smrekove hlode 4 metre dolgosti in od 28 cm debelosti naprej, kubični čevelj. 30 krajcarjev.

Jelkove " 4 " " " " 28 " " " " " 28 "

Borove " 4 " " " " 28 " " " " " 26 "

Bukove " 4 " " " " 28 " " " " " 25 "

Hrastove hlode od 2 metra dolg. napr. in " 28 " " " " " 52 "

Hrastove frize (deščice) na kvadratni meter 98 "

vse postavljeno na kolodvor v Ljubljano.

Odpošiljatve in ponudbe nasloviti je na:

Parno žago in tovarno parketov v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47.

Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

Original
SINGER
Nähmaschinen
Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.
Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

Najprimernejša darila za godove,
birmo itd. so

Singerjevi
šivalni stroji
za domačo porabo in obrtne svrhe
vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo stroje do najvišje
tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

**Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih
moderne in umetnega vezenja**

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah
odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8.

(152) - 72

Zavarovalnica za zavarovanje proti
ognju išče izurjene

3-1

potovalce.

Reflektanti naj svoje ponudbe od-
dajo administraciji lista pod br. (615)

Važen pripomoček

v gospodinjstvu so priznane
najboljše testenine Žnidaršič
& Valenčič-a, ker se žnjimi
ne le zadovolji družino, temveč
prihrani tudi mnogo časa.

(516) 20-10

V najem se da

enonadstropna stara šola pri Sv. Duhu v gornje-
radgorskem okraju. V pritličju so 3 sobe za stan-
ovanje ali kako boji obrt, dve obokani kleti,
kuhinja z štedilno pečjo in kamrica za hrambo. V
nadstropju dve veliki, poprej šolski sobi in ena
soba za stanovanje. Oglasiti se treba pri načel-
ništvu krajnega šol. sveta.

(602) 2-2

Ivan Vuk, načelnik.

Iščem prodajalko

za malo trgovino z mešaním blagom v Judendorfu pri
Ljubnem (Leoben), ki je zmožna trgovino samostojno
voditi, govori slovensko in nemško ter s strankami dobro
obehuje.

Vpraša se pri

(606) 2-2

ANTONU RINHOFFER, trgovcu
Ljubno (Leoben) Zg. Štajersko.

KOLENDAR za KMETOVALCA

spisal državni mlekarški nadzornik

J. LEGVART.

(603) 2-2

Prepotrebni ročni zapisnik za slov.
kmet. podružnice, posestnike, trgovce,
mlekarje itd. Najlepšo novoletno ali
božično darilo za zadruženike, kmečke
sinove etc.

VSEBINA:

Kalendar za l. 1906.
Poštne določbe.
Živinoreja.
Mlekarstvo.
Vinoreja.
Kletarstvo.

Sadjereja.
Živinozdravništvo
Važne postav-
Zapisnik za knjigovodstvo.
Zapisnik za beležke.

Cena močno v platno vezane knjižice z žepni-
cama 1 K 80 v, s pošto 2 K.

Pri naročilu od 10 komadov višje se razpošilja poštne
prosto, na kar opozarjam posebno kmet. podružnice.

Naroči se pri založništvu.

IV. BONAČ v Ljubljani.

Proda se

(613) 3-2

hiša s stolarno tik nove elektrarne na
okrajni cesti v Poljčanah blizu železniške postaje.
Natančnejša pojasnila glede cene in plačilnih
pogojev daje Posojilnica v Slov. Bistrici.

(608) 3-2

Mladega

trgovskega pomočnika

sprejme

IVAN MEKE v Hrastniku.

(598) 4-4 Sprejem izvežbanega

sadjerejca in vinogradarja

ki ume cepiti tudi ameriške trte in koji
se na splošno dobro razume v vinogradarstvu
ki je zmožen opravljati sam vsa dela, to je
ki bi vsa dela, ki so potrebna pri sadjereji in
vinarstvu sam opravljal. Prednost imajo neožen-
jeni in oni, koji so prosti vojaščine. Pogodba:
plača s stanovanjem in hrano. Ponudbe naj
se pošiljajo na naslov

MATE KUNDIČ, Opatija.

KAVO, RIŽ, južno
sadje, poper, itd. in
OLJE vseh vrst pro-
daja na debelo le
trgovcem in industri-
jalnim podjetjem - - -

J. PIPAN & COMP.

Trst, Via Commerciale št. 5.

(586) 22-4 X X X

Tvrda ustanovljena leta 1876.

Razpis.

Stavbeni odbor za zgradbo nove župnijske
cerkve na Teharjih oddaja konkurenčnim po-
tom gradbo nove farne cerkve na Teharjih po
od oblastij potrjenih načrtih in sicer za:

A. Zemeljsko delo . . .	314 K 32 v
B. Zidarsko delo . . .	71889 „ 98 „
C. Tesarsko delo . . .	5006 „ 92 „
D. Kleparsko delo . . .	1540 „ 40 „
E. Streharsko delo . . .	4826 „ 03 „
F. Mizarsko delo . . .	2194 „ — „
G. Kamnoseško delo . . .	5320 „ 35 „
H. Razno in dobavo . . .	6221 „ 66 „
I. Les za odre in nadz. . .	4167 „ 68 „
K. Poprava kap. sv. L. . .	1000 „ — „

Skupaj . . . 102475 K 34 v

Ponudbe se vlagajo zapečateni pri „stav-
benem odboru za zgradbo nove župnijske
cerkve na Teharjih“ do ekskluzivno 1. pro-
sinca 1906. Natančni proračun, načrti kakor
tudi splošni in posebni stavbeni in ponudbeni
pogoji so na razpolago v dvorani nove kapla-
nije. Vsak oferent mora položiti 10% ponud-
bene vsote kot varščino.

(596) 3-2

Janez Čemažar

načelnik stavbenega odbora.

104-17

(511/b)

Blagajnice varne pred ognjem
in vlomom

prodaja v vseh velikostih najboljši iz-
delane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. Berger

Dunaj, I. Wipplingerstrasse 29.

Vzorci so v rabi
in se lahko ogle-
dajo v „Zvezi
slov. posojilnic“
v Celju in pri
mnogih drugih
posojilnicah in
hranilnicah v ::
vseh slovenskih
pokrajinah. :: ::

Najboljše peči in štedilnike

vseh vrst, peči predpisane za šole, kakor
trajno gorljive irske peči, priporoča

trgovina z železnino „Merkur“ P. Majdič, Celje

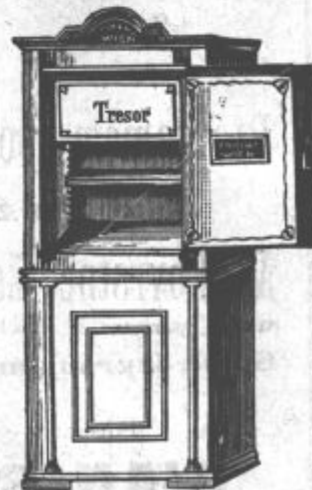
katera ima tudi samoprodajo H. L. Lattermannovih
peči za kurjavo z žaganjem.

V zalogi so krasna pečna okrilja in predpečniki, razne
novosti primerne za božična darila, kakor čajniki, brzo- in
samovari, mizice za cvetlice, drsalice i. t. d.

Prodajam zanesljive, proti ognju in vlamu varne blagajne
ceneje kakor bodisi katera hoče tovarna, — poljedeljske
stroje vseh vrst — posebno slamoreznice.

Zaloga nepremočljivih plaht za vozove in komate.

Najboljše umetno gnojilo, Tomaževa žlindra in kajnit.

Zdravstveni hlačniki

„Patent Mach“ * se dobivajo à
40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90
v naslednjih prodajalnah:

Braslovče, Peperko Tom.
Celje, Puttan N.
Dobrna, Strasser Paul.
Gotovlje, Malgaj Fr.
Gornji grad, J. Božić.
Hrastnik, Bauerheim P.
Loka, Jakša Ivan
Mozirje, Žuža Fr. (386) 44-18

Nova cerkev, Arlič Mih.
Polzela, Cizel Josip
Rečica, Konzumno društvo.
Zibika, Založnik J.
Št. Jurij ob J. Ž., Kavčič M.
Št. Jurij ob T., Rizman M.
Št. Peter, Korun Fr.
Šmarje, Štupica Fr.

Šmarje, Löschnik Jan.
Teharje, Wengust Fr.
Trnovlje, Pazarine A.
Vransko, Schwentner K.
Vojnik, Zotti Fran.
Žusem, Gajšek Flor.

Prodajalne v drugih krajih daje c. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

PRIPOROČA
VITITNICE
ZVEZNA TISKARNA

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanju

vsakovrstnih pušk

za lovcé in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (255) zastoj in poštnine prosto. 50-28

BOLESTNOM ZDRAVLJE, SLABOMU JAKOST.

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

(369) 20-19

Pozor! Čitaj!
Slabemu moč!

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najpriljubljenejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta. **Pakraške kapljice:** Delujejo izvrstno pri vseh želoččnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjajo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron: zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 105, Slavonija.** Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 K 40 v, 48 stekleniče (4 ducati) 16 K, 60 stekleniče (5 ducati) 18 K. Manj od 12 stekleniče se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti sušici, proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste sline ter daluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 v; 4 originalne steklenice 5 K 80 v; 6 originalnih steklenic 8 K 20 v. Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

P. JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu šte. 105, Slavonija.

Potnikom v Ameriko v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov
ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas, in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila.

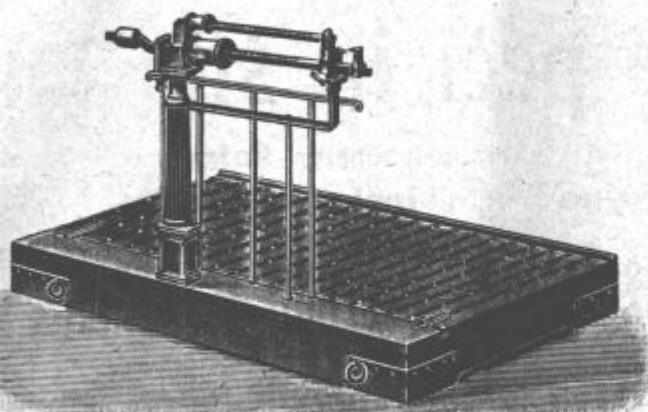
(449) 17-14

DELINKOVAC POKORNY

Reg. varst. znamka
Tek zbujač in okusni

Zastopnik za Maribor in okolico
Ivan Dernošek v Mariboru.

Različne tehtnice.

Štedilna ognjišča,

izšla. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnic.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izršila.

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravličnimi vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v

Prevzamem popolno napravo kopališč,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in skladišča ali pokopališča.** — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelovodov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(154) 40-34

IVAN REBEK, stavbeni in umetni ključalničar

Poljska ulica št. 14. ♦ CELJE ♦ Poljska ulica št. 14.

